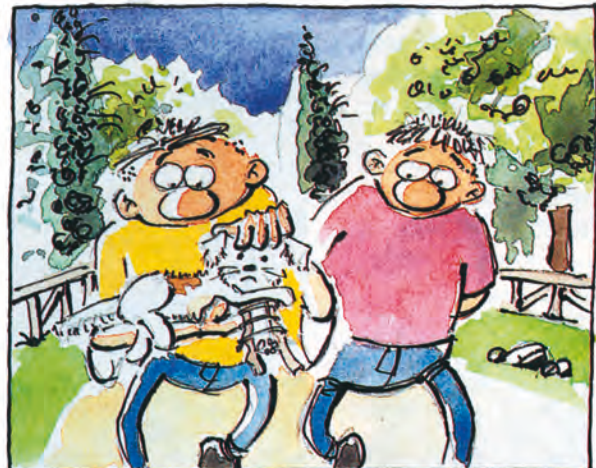

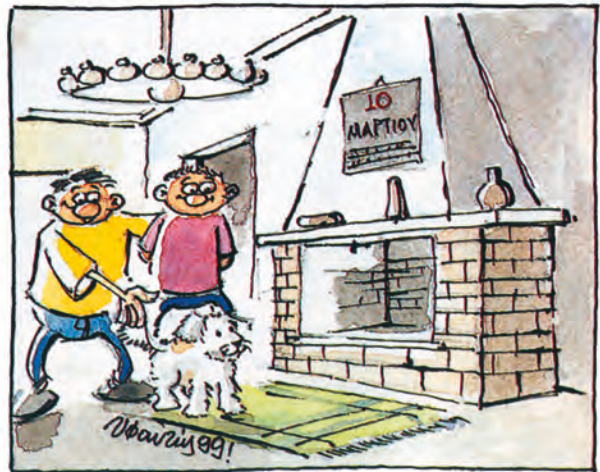
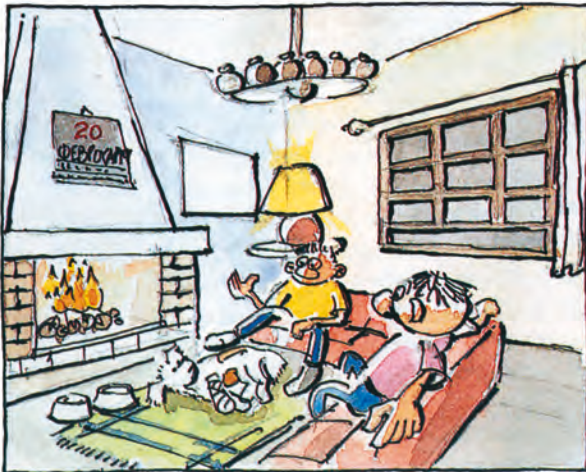
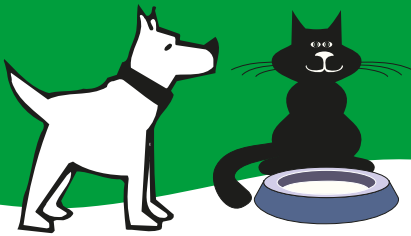
Ενότητα 4

Ο Λευτέρης, ένα μικρό σκανταλιάρικο αγόρι, έχει πιστό φίλο τον σκύλο του τον Άρχο. Μαζί κάνουν καθημερινά βόλτες και συχνά μπλέκονται σε περιπέτειες, άλλοτε ευχάριστες και άλλοτε όχι. Θέλετε να τους ακολουθήσουμε;

1. Σε μια από τις καθημερινές βόλτες με τον σκύλο του, ο Λευτέρης συναντάει δυο φίλους του από τη γειτονιά, που έχουν κοντά τους ένα μικρό σκυλάκι. Του διηγούνται την ιστορία του μικρού τους φίλου. Θα θέλατε να τη μάθετε κι εσείς; Δεν έχει όμως λόγια. Παρατηρήστε καλά την εικονογραφημένη ιστορία και γράψτε τη με λόγια. Σας δίνεται η αρχή.

περιοδικό «Ερευνητές», Η Καθημερινή, 14/2/99

Είναι ένα χειμωνιάτικο απόγευμα. Τα δυο αδέρφια περνούν μέσα από το πάρκο της χειτονιάς, καθώς επιστρέφουν στο σπίτι τους μετά το μάθημα των αγγλικών. Ξαφνικά

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. Ο Λευτέρης συζητάει με τους φίλους του την πιθανότητα το μικρό σκυλάκι να έχει φύγει από κάποιο σπίτι. Τους προτείνει να αγοράσουν μια εφημερίδα και να διαβάσουν τις μικρές αγγελίες. Να μερικές:

Χαρίζονται δυο καθαρόαιμα γατάκια Σιάμ, ο Κλείτος (5 ετών) και η Μίλλυ (2 ετών). Περιμένουν μια οικογένεια να τα υιοθετήσει και τα δυο μαζί, γιατί είναι αχώριστοι φίλοι. Είναι πανέμορφα, πάρα πολύ ήρεμα και καλόβολα.

Τηλ. 6978292..., κ. Αλέκα, Φιλοζωικός Σύλλογος Χολαργού.

16/12/2003

Στην παραπάνω αγγελία οι προτάσεις έχουν πολλές πληροφορίες για τα δυο γατάκια. Θα μπορούσαν, βέβαια, να είναι μικρότερες ή και μεγαλύτερες. Κοιτάξτε το παράδειγμα:

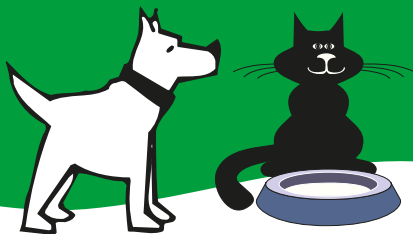
1. Χαρίζονται δυο γατάκια.
2. Χαρίζονται δυο γατάκια Σιάμ.
3. Χαρίζονται δυο καθαρόαιμα γατάκια Σιάμ.
4. Χαρίζονται δυο καθαρόαιμα γατάκια Σιάμ, ο Κλείτος και η Μίλλυ.
5. Χαρίζονται δυο καθαρόαιμα γατάκια Σιάμ, ο Κλείτος 5 ετών και η Μίλλυ 2 ετών.

Η βασική πληροφορία της αγγελίας είναι ότι χαρίζονται δυο γατάκια. Στη δεύτερη και στην τρίτη πρόταση μαθαίνουμε ότι είναι ράτσας Σιάμ, και μάλιστα καθαρόαιμα. Στην τέταρτη μπαίνουν και τα ονόματά τους, ενώ στην τελευταία μαθαίνουμε την ηλικία τους.

Έτσι, έχουμε όλες τις πληροφορίες που θέλουμε.

4

Δείτε τώρα μια άλλη αγγελία για ένα σκυλάκι που χάθηκε και το αναζητούν:

Χάθηκε σκυλάκι, μικρόσωμο, αρσενικό, ολόλευκο, με μαύρη «στάμπα» στο αριστερό του μάτι, στην περιοχή της Κοκκινιάς Πειραιά (σύνορα Αγ. Ι. Ρέντη), τη Δευτέρα το μεσημέρι (3.11.03). Το όνομά του είναι Μόντυ, είναι 2 ετών και φορούσε περιλαίμιο με τα στοιχεία του ιδιοκτήτη. Η απουσία του μας έχει στενοχωρήσει πάρα πολύ.

Παρακαλείται όποιος το βρει να μας το παραδώσει. Δίνεται γενναιόδωρη αμοιβή.

Πληροφορίες: Γιώργος Ν., τηλ. 6989 123456.

Ας δούμε τις πρώτες πληροφορίες που μας δίνει αυτή η μικρή αγγελία:

Χάθηκε σκυλάκι, μικρόσωμο, αρσενικό, ολόλευκο, με μαύρη «στάμπα» στο αριστερό του μάτι, στην περιοχή της Κοκκινιάς Πειραιά (σύνορα Αγ. Ι. Ρέντη), τη Δευτέρα το μεσημέρι (3.11.03).

Η απλή πρόταση θα ήταν: Χάθηκε σκυλάκι.

Βρείτε τα υπόλοιπα στοιχεία.

Χαρακτηριστικό:

Φύλο:

Χρώμα:

Πού χάθηκε:

Πότε χάθηκε:

Στην ίδια εφημερίδα διαβάζουμε:

Βρέθηκε σκυλάκι, αρσενικό, μικρόσωμο, ημίαιμο, με πολύ και καλό τρίχωμα, περίπου 2 χρονών. Φωτογραφία δεν έχω, αν όμως κάποιος νομίζει ότι μπορεί να είναι το δικό του ΚΑΙ ΤΟ ΘΕΛΕΙ ΠΙΣΩ, παρακαλώ πολύ να επικοινωνήσει μαζί μου: κ. Βαρβάρα, τηλ. 210 1234567.

Βρείτε την απλή πρόταση σε αυτή τη μικρή αγγελία και ξαναγράψτε την πέντε φορές, προσθέτοντας κάθε φορά και ένα επιπλέον στοιχείο από αυτά που δίνονται.

Απλή πρόταση:

.....

.....

.....

.....

.....

3. Ο καιρός περνούσε και κανείς δεν ενδιαφέρθηκε για το μικρό όμορφο κουταβάκι, τον τετράποδο Οδυσσέα. Έτσι, ο Άργος απέκτησε έναν καινούριο φίλο. Πήγαιναν συχνά και οι τρεις βόλτα στο γειτονικό παρκάκι, έτρεχαν και έπαιζαν. Μετά από μια τέτοια απογευματινή βόλτα, ο Λευτέρης κάθισε να διαβάσει για την επόμενη μέρα. Στην παρακάτω άσκηση συνάντησε κάποια δυσκολία. Για να δούμε τι λέει η άσκηση!

Διαβάστε το παρακάτω κείμενο και συμπληρώστε τα κενά με το οριστικό άρθρο (ο, η, το) ή το αόριστο (ένας, μία, ένα) που ταιριάζει:

Ο Λευτέρης όμως προβληματίζεται πότε χρησιμοποιούμε το ένα είδος και πότε το άλλο.

Ο Άργος, ο σκύλος του Λευτέρη, είναι παιχνιδιάρης.

Ο Λευτέρης βρήκε στο δάσος ένα παρατημένο σκυλάκι.

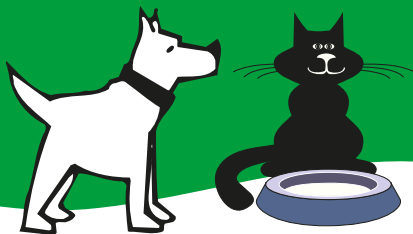
Προσέξτε!

Ο σκύλος του Λευτέρη είναι συγκεκριμένος, έχει όνομα (ο Άργος).

Το σκυλάκι που βρήκε ο Λευτέρης στο δάσος είναι κάποιο σκυλάκι που δεν το γνωρίζουμε (ένα σκυλάκι).

4

Κι εγώ είχα _____ τύχη να περάσουν πολλά ζωντανά από _____ παιδικά μου χέρια. Θυμάμαι _____ πρώτο μου καναρίνι, _____ μαυριδερό πουλάκι, που μπήκε στο σπίτι μας φευγάτο από κάπου αλλού και το πιάσαμε με _____ βρεμένη πετσέτα.

Αλλά _____ πρώτο ονειρευτό για μένα πουλί ήταν _____ καρδερίνα, με _____ πολύχρωμα φτερά της και _____ μαύρη προσωπίδα, που την έβλεπα στα δέντρα _____ κήπου μας και συχνότερα σε κλουβιά κρεμασμένα έξω από καφενεία και κουρεία! Πώς ήθελα να αποκτήσω κι εγώ _____ δική μου καρδερίνα! Και το κατόρθωσα. Με _____ ανταλλαγή μερικών γυάλινων βόλων, την πήρα από _____ συμμαθητή μου και την κρέμασα μέσα σ' _____ αδειανό κλουβί, που βρέθηκε στο σπίτι μας.

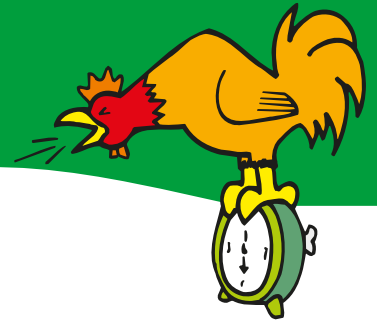
Σκυλιά δεν έλειψαν ποτέ από _____ σπίτι μας. Συνομήλική μου ήταν _____ Κίρκη, _____ ασπρόμαυρη σκυλίτσα με μακριά σγουρά μαλλιά και κρεμαστά αυτιά. Συντρόφισσα _____ παιχνιδιών μου, μεγαλώσαμε μαζί και γέρασε με τα δικά της όρια ηλικίας, για να πεθάνει όταν εγώ δεν ήμουν ακόμα δεκαπέντε χρονών.

Γεώργιος Δροσίνης, *Σκόρπια φύλλα της ζωής μου*, εκδ. Ι. Ν. Σιδέρης, Αθήνα, 1940 (διασκευή)

Μια είδηση στην εφημερίδα:

Δεν καταδικάστηκε ο φιλόζωος που τάζει τα αδέσποτα

Πριν μερικές ημέρες έγινε στην Πάτρα η δίκη του 76χρονου φιλόζωου κ. Γ. Καρούσου. Είχε συλληφθεί από όργανα της ΕΛ.ΑΣ. στις 16/7/2003 την ώρα που φρόντιζε μερικά αδέσποτα σκυλιά στο έλος της Αγυιάς. Τον κατηγορήσαν για «σύσταση κυνοκομείου» σε δημόσιο χώρο χωρίς άδεια και για υγειονομικές παραβάσεις, ότι δηλαδή το φαγητό που πρόσφερε στα ζώα ήταν εστία μόλυνσης. Το δικαστήριο, με ομόφωνη απόφαση του Προέδρου και της Εισαγγελέα, αθώωσε τον κ. Καρούσο, κάτω από τα ενθουσιώδη χειροκροτήματα των δεκάδων παρευρισκόμενων φιλόζωων και φίλων του.

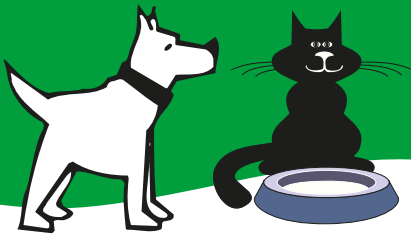

4. Στο άρθρο βρίσκουμε τη λέξη «κυνοκομείο». Έχει σχηματιστεί από την αρχαία λέξη *κύων*, που σήμαινε «σκύλος», και το *-κομείο*, που προέρχεται από την αρχαία λέξη *κομέω*, που σήμαινε «περιποιούμαι, φροντίζω». Άρα, καταλαβαίνουμε ότι το κυνοκομείο είναι ένα μέρος όπου περιποιούνται και φροντίζουν σκύλους. Βρείτε στο λεξικό και άλλες λέξεις που έχουν σχηματιστεί με παρόμοιο τρόπο και σημειώστε τη σημασία τους.

α' συνθετικό	β' συνθετικό	σημασία
ΚΥΝΟ-	-κομείο	
ΝΟΣΟ-	-κομείο	

4

5. Γράψτε στο τετράδιό σας ένα κείμενο για την αφίσα για τα αδέσποτα ζώα.

Ένα σκυλί στον δρόμο
έχει μόνο 2 χρόνια ζωής

ΑΔΕΣΠΟΤΑ
Πάρτε τα... στα σοβαρά

6. Διαβάστε το παρακάτω κείμενο. Γράψτε πάλι αυτές τις συμβουλές εξηγώντας γιατί πρέπει να συμπεριφερόμαστε έτσι για να είμαστε καλά αφεντικά:

Πώς θα γίνετε καλό αφεντικό

1. Πριν υιοθετήσετε έναν σκύλο ή μια γάτα, σκεφτείτε το καλά. Η ευθύνη είναι μεγάλη και πρέπει να είστε απολύτως σίγουρος ότι είστε διατεθειμένος να την αναλάβετε. Τα ζώα δεν είναι διακοσμητικά στοιχεία ή αξεσουάρ.
2. Και η γάτα και ο σκύλος έχουν ανάγκη την παρουσία σας, μην τα αφήνετε πολλές ώρες μόνο τους. Εσείς έχετε τη δουλειά σας, τους φίλους σας, ενώ αυτά έχουν μόνο εσάς.
3. Μην τα αφήνετε συνέχεια στη βεράντα ή στην ταράτσα το καλοκαίρι. Μπορεί να πάθουν θερμοπληξία.
4. Μην τα αναγκάζετε να υπακούουν σε άλλους προκειμένου να αποδείξουν την εξυπνάδα τους και μην τα ταπεινώνετε μπροστά τους. Μπορεί να μην καταλαβαίνουν όλα αυτά που τους λέτε, αλλά γνωρίζουν τη φωνή σας και τις αποχρώσεις της πολύ καλά.
5. Να τα περιορίζετε τις ώρες κοινής ψυχιάς. Η φασαρία που μπορεί να κάνουν ενοχλεί τους γείτονες.
6. Εκπαιδεύστε τα ζώα σας στα βασικά από την αρχή. Η βασική αυτή εκπαίδευση θα κάνει εσάς αλλά και το σκυλί σας πιο ευτυχισμένους.

περιοδικό «ΟΙΚΟ», Η Καθημερινή, Νοέμβριος 2003

Τα ζώα που ζουν κοντά μας

Πριν υιοθετήσετε έναν σκύλο ή μια γάτα, σκεφτείτε το καλά, **γιατί** η ευθύνη είναι μεγάλη και πρέπει να είστε απολύτως σίγουρος ότι είστε διατεθειμένος να την αναλάβετε. Τα ζώα δεν είναι διακοσμητικά στοιχεία ή αξεσουάρ.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

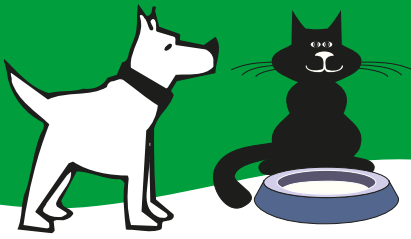
7. Για να μάθετε την περιπέτεια που έζησε ένα βράδυ ο Λευτέρης και ο πιστός του φίλος ο Άργος, διαβάστε το παρακάτω κείμενο. Αντικαταστήστε τις μαυρισμένες μετοχές με μια αιτιολογική πρόταση:

Ένα βράδυ, καθώς γυρνούσα στο σπίτι μου, άκουσα γατάκια να νιαουρίζουν. Τα νιαουρίσματα ερχόντουσαν από το διπλανό ακατοίκητο σπίτι. **Μην αντέχοντας** τα νιαουρίσματά τους, αποφάσισα να ψάξω να τα βρω. Μπήκα στο παλιό σπίτι και, **μη βλέποντας** τίποτα μέσα στο σκοτάδι, φοβήθηκα πολύ. Περπατούσα σιγά σιγά. **Ξέροντας** ότι ήταν πολύ δύσκολο να τα βρω, σκέφτηκα να πάω να φέρω έναν φακό. Έτρεξα γρήγορα στο σπίτι μου, πήρα έναν φακό και ξαναπήγα στο ακατοίκητο σπίτι. Όταν μπήκα και πάλι μέσα, δεν ακουγόταν τίποτα. Σκέφτηκα να φύγω, **νομίζοντας** ότι τα γατάκια κάπου είχαν κρυφτεί και δε θα τα έβρισκα. Αλλά να, εκεί σε μια γωνιά ήταν τέσσερα γατάκια, που με κοιτούσαν με μάτια φοβισμένα. **Πιστεύοντας** ότι οι γονείς μου δε θα είχαν αντίρρηση να τα κρατήσουμε για λίγες μέρες, τα έβαλα σε ένα χαρτόκουτο και τα έφερα στο σπίτι μου. Τελικά, όλοι συμφωνήσαμε να τα κρατήσουμε, και έτσι κι έγινε.

κείμενο της συγγραφικής ομάδας

4

Ένα βράδυ, καθώς γυρνούσα στο σπίτι μου, άκουσα γατάκια να νιαουρίζουν. Τα νιαουρίσματα ερχόντουσαν από το διπλανό ακατοίκητο σπίτι. **Επειδή δεν άντεχα** τα νιαουρίσματά τους, αποφάσισα να ψάξω να τα βρω

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

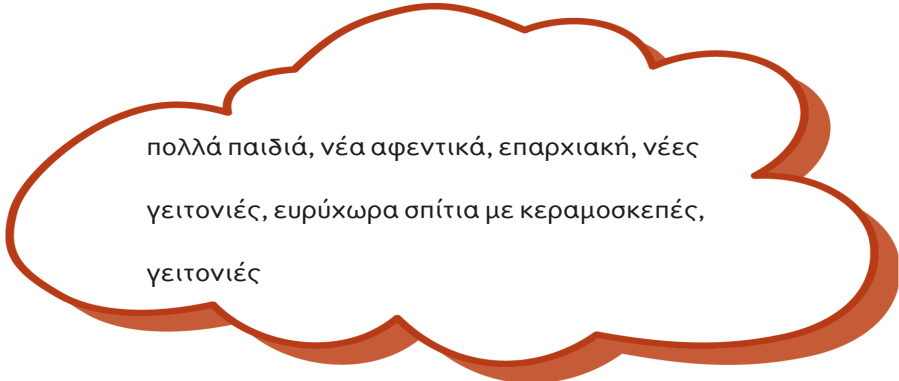
.....

.....

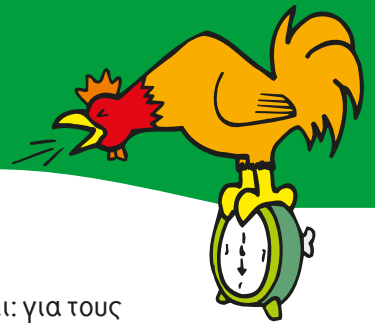
.....

8. Θα σας φανεί περίεργο, αλλά ο Άργος, εκτός από τον Οδυσσέα, έχει κι έναν άλλο φίλο, τον Αράπη τον γάτο! Εδώ η έκφραση «σαν τον σκύλο με τη γάτα» δεν ισχύει. Διαβάστε το παρακάτω κείμενο για να μάθετε την ιστορία του Αράπη. Προσπαθήστε να μεγαλώσετε τις προτάσεις, δίνοντας έτσι περισσότερες πληροφορίες για τον γάτο, συμπληρώνοντας τα κενά με τις λέξεις/φράσεις που βρίσκονται στο σύννεφο:

πολλά παιδιά, νέα αφεντικά, επαρχιακή, νέες
γειτονιές, ευρύχωρα σπίτια με κεραμοσκεπές,
γειτονιές

Ένας γάτος που έζησε στα μέσα του προηγούμενου αιώνα έχει πολλά να πει: για τους ανθρώπους που τον φιλοξένησαν, τη ζωή τους, για τον κόσμο που άλλαξε.

Ο Αράπης είναι ένας γάτος.

Γεννήθηκε σε μια πόλη.

Η πόλη ήταν _____, με _____, με _____
και _____.

Ταξίδεψε στην πρωτεύουσα.

Στην πρωτεύουσα γνώρισε _____ και _____.

9. Ο Άργος είχε πολύ καιρό να συναντήσει τον φίλο του τον Οδυσσέα και τον είχε πολύ πεθυμήσει. Κάποια μέρα βρήκε την πόρτα ανοιχτή και αποφάσισε να πάει να τον επισκεφτεί. Στον δρόμο κάτι βρήκε και σκέφτηκε να το πάει δώρο στον φίλο του. Συμπληρώστε τα κενά στο παρακάτω κείμενο με το οριστικό άρθρο *ο, η*, το ή το αόριστο άρθρο *ένας, μια, ένα*, στην κατάλληλη πτώση:

Αυτή τη φορά βρήκε στις πλαστικές σακούλες των σκουπιδιών _____ κομμάτι πίτσα, _____ μισοφαγωμένο κομμάτι κοτόπουλου κι _____ κομμάτι ξερό ψωμί.

Για να λέμε _____ αλήθεια, _____ πρώτη σκέψη του ήταν να κάτσει εκεί, πλάι στην πλαστική σακούλα, και να τα φάει και _____ δυο.

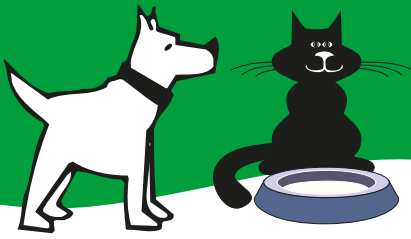
_____ ψωμί ήταν σκληρό: Δε θα το 'τρωγε, έτσι κι αλλιώς.

Αναστέναξε βαθιά, έκοψε _____ γωνιά από _____ πίτσα και την έφαγε. _____ δικό του μερίδιο το έφαγε εκεί, σιγά σιγά, για να χαρεί _____ γλύκα του, κι ύστερα φορτώθηκε _____ μερίδιο _____ σκύλου.

Γαλάτεια Γρηγοριάδου-Σουρέλη, *Σκύλος με σπίτι*, εκδ. Πατάκη, Αθήνα, 1998

4

10. Σ' αυτό το κρυπτόλεξο υπάρχουν 10 ζώα που ζουν στο αγρόκτημα.
Προσπαθήστε να τα βρείτε:

α	γ	ε	λ	ά	δ	α	ζ	β	γ	γ
δ	ά	χ	φ	κ	γ	ς	σ	π	ρ	ο
μ	ι	ν	ς	ό	χ	ξ	β	ζ	θ	υ
σ	δ	κ	α	τ	σ	ί	κ	α	π	ρ
π	α	ο	ρ	α	χ	ζ	ψ	θ	ρ	ο
μ	ρ	υ	α	τ	ω	ψ	μ	β	ό	ύ
δ	ο	ν	ζ	ς	χ	ή	ν	α	β	ν
β	ς	έ	θ	ψ	ζ	ξ	ω	λ	α	ι
γ	α	λ	ο	π	ο	ύ	λ	α	τ	ρ
ο	ς	ι	γ	π	ά	π	ι	α	ο	δ